

Стратегия за конфискувани животни

Януари 2007

1. Цел

В следствие на проучването за прокарване и изпълнение на Директивата за отглеждане на диви животни в зоологически градини (Директива на Съвета 1999/22) и Конвенцията CITES на Европейския съюз за търговията със застрашени видове от дивата флора и фауна (Регулация на Съвета 338/97/ЕС), EWLA/Еврогрупа за дивата природа и лабораторни животни заключи, че една от причините за незатварянето на зоологическите градини и неконфискуването на незаконно търгувани животни, е, че компетентните органи не знаят какво да правят с животните. Страните-членки носят отговорността да се погрижат за това животните, които се конфискуват, или идват от затворени зоологически градини, да получат подобаващи грижи.

Член 6 от Директивата за държане на диви животни в зоологически градини гласи:

“Затваряне на зоологически градини

В случай, че зоологическа градина, или част от нея, се затваря, компетентният орган осигурява засегнатите животни да се третират или премахнат в съответствие с условията, които страната-членка сметне за подходящи и в съответствие с целите и разпоредбите на настоящата Директива.”

Член 16 (3) от Регулация 338/97 гласи:

“ Когато се конфискува един екземпляр, той следва да бъде предаден на компетентен орган на страната-членка, който:

- (а) (...) следва да се погрижи или премахне дадения екземпляр в съответствие с условията, които сметне за подходящи и в съответствие с целите и разпоредбите на Конвенцията и настоящата Регулация; и*
- (б) В случай на жив екземпляр, който е бил внесен в Общността, може, след консултация с държавата-експортър, да върне екземпляра в тази държава за сметка на осъденото лице.”*

Настоящата стратегия е проектирана, като инструмент за органите на страната-членка.

2. Принципи

- Конфискувани животни не могат да облагодетелстват, пряко или непряко, нарушителите.
- Трябва да се осигури благосъстоянието на конфискуваните животни.
- Размножаването на конфискувани животни, трябва да бъде напълно забранено, освен, ако дадени екземпляри принадлежат към видовете включени в Приложение А на Конвенция CITES на Европейския съюз, или към други видове с установени проблеми за опазването им, които могат да бъдат въведени в контролирани и надеждни международни програми за размножаване.

3. Възможни приемници на конфискувани животни (приют за бездомни животни)

- Спасителни или рехабилитационни центрове¹

¹ За целите на настоящия документ, **спасителен център** е място, което приема и временно отглежда ранени, болни или официално конфискувани диви животни. Предполага се, че този тип център е гъвкав в способността си да приема различни видове животни и да ги държи само за много кратък период от време. **Рехабилитационен център** е място, което приема и отглежда животни, с цел да ги възстанови от физически или психологически наранявания. Предполага се, че този тип център е по-специализиран и задържа животните за по-дълъг период от време. При наличието на подходящи условия, в този тип център се предприема и социална интеграция.

- Резервати²
- Лицензирани зоологически паркове

4. Качество на приютите и крайни местоназначения

- Всяко място, което приема конфискувани животни, независимо дали е спасителен/рехабилитационен център или зоологически парк, трябва да притежава подходящите благоприятни условия, технически и финансови ресурси, които да позволяват осигуряването на съответните стандарти за безопасност, хигиена и благосъстояние на конфискуваните и пребиваващи там животни.³
- Качеството на тези центрове трябва да е под контрола на дадена официална институция⁴.
- Високите стандарти трябва да бъдат гарантирани, независимо дали приютът за животни е временно убежище или крайното местоназначение на конфискуваните животни.

5. Настаняване на конфискувани животни

- Трябва да бъдат взети решения от комисия, съставена от представителите на четири институции: едно от приют за животни, едно от органите на CITES, едно от ветеринарните власти и едно от неправителствена организация (НПО), специализирана в тази област (виж също параграф 6 относно размножаването на екземпляри, включени в Приложение А на Конвенцията CITES на Европейския съюз).
- Крайното настаняване на животното трябва да бъде решено от комисията след приключване на съдебния процес и намиране на подходящо крайно местоназначение в рамките на 1 година след това.
- Решението следва да бъде взето в рамките на предварително определена оперативна система. Примерна схема за вземане на решения е следната:

- Връщане към дивата природа (в родното място), когато състоянието на животното, екологическия контекст и логистиката на операцията го позволява, и независимо от стойността на опазване на засегнатия вид.
- Интеграция в специализирани рехабилитационни центрове или резервати, вътре или извън страната, където е конфискувано животното; винаги, когато е възможно, крайното местоназначение на животното трябва да бъде колкото се може по-близо до средата, от където произхожда.⁵
- Интеграция в лицензирани национални или чуждестранни зоологически паркове, за предпочитане в такива, които предлагат някаква степен на специализираност, обособена за засегнатия вид.⁶
- Неспециализирани зоологически градини, способни да гарантират здравето и благосъстоянието на засегнатите екземпляри.⁷
- Евтаназията се взема предвид в следните случаи: не може да бъде осигурен висок стандарт на грижи за остатъка от живота на животните, не може да бъде намерено евентуално местоназначение за животните, или когато няма и най-малък шанс за възстановяване на тяхното благосъстояние.

² За целите на настоящия документ, **резерват** е място, което приема и отглежда животни за постоянно, след като са били спасени или рехабилитирани, или са в процес на рехабилитация. Доста често, рехабилитационните центрове, също служат за резервати на определена група видове.

³ Стандартите могат да се основават на тези, отнасящи се до национално законодателство, насоки или професионални кодове, възникнали в рамките на изпълнението на директивата за зоологически градини.

⁴ В случай, че това не е възможно, следва да се приложат законовите критерии за качеството на помощните средства и стопанисването в зоологическите градини, подходящо приспособени към специалните спасителни и рехабилитационни процедури, които могат да се проведат.

⁵ В някои държави, спасителните и рехабилитационните центрове са с нисък стандарт и тяхното качество не се контролира от никаква институция. От друга страна, зоологическите паркове може да поддържат по-добри помощни средства и по-високи технически възможности, като също трябва да бъдат контролирани от законодателството за зоологически градини. В определени случаи, редът на тази схема може да бъде обърнат.

⁶ Идентично с 5.

⁷ Идентично с 5.

- В рамките на тази схема, приютът за животни⁸, който пръв приеме конфискувания екземпляр, трябва да получи възможността да направи предложение за неговото крайно настаняване.
- Необходимо е да се създаде и постоянно да се актуализира мрежа и база данни от национални и международни потенциални приюти (било то спасителни/рехабилитационни центрове, резервати или зоологически градини, с различна степен на специализираност). Проактивното създаване на подобни контакти, както и събирането на определен тип информация по темата (напр. възможност за приемане на животни, преместване и други специфични изисквания, и т.н.) е много мощно оръдие за увеличаването на възможността за настаняване на животните⁹.

6. Политика за размножаване на конфискувани животни

- Политиката за неразмножаване трябва да се възприеме като основна. Това трябва да бъде изпълнено като се използва най-подходящия метод, препоръчван от компетентните специалисти (ветеринари), и трябва да бъде извършено преди животното да бъде изпратено в крайното си местоназначение. Който и да било метод да бъде възприет, здравето и благосъстоянието на животното трябва да бъдат напълно осигурени.
- В случай, че конфискуваните животни ще бъдат със сигурност пратени в зоологически градини, размножаването им може да бъде обмислено, стига благосъстоянието им да не бъде накърнено и да не породи излишък от животни, които да бъдат унищожени в последствие. Органите трябва да могат да проверят условията за размножаване преди да обмислят тази възможност.
- Що се отнася до редки екземпляри (Приложение А на Конвенция CITES на Европейския съюз или видове с признати проблеми за опазването им), размножаването им може да бъде позволено, но единствено под контрола на призната програма за размножаване (напр. в Европейския съюз, ЕПЗ¹⁰). В този случай, настаняването на тези екземпляри трябва да бъде решено съвместно с координатора на съответната програма. Тогава настаняването може да включи всяка една институция, където се извършват международно признати програми за размножаване.

7. Наблюдение на конфискуваните животни

Най-късно една година след крайното настаняване на екземплярите, официалните органи трябва да проведат контролно наблюдение на условията и състоянието на екземплярите. Всякакви смъртни случаи или проблеми трябва да се докладват и вземат под внимание при бъдещи настанявания.

8. Правна защита на конфискувани животни

- Настаняването на конфискувани животни трябва да бъде регламентирано от специфично национално законодателство. Въпросното законодателство следва да взема предвид не само животните, конфискувани по силата на CITES, но също и такива, конфискувани по силата на други релевантни закони, отнасящи се до диви животни (напр. директива за зоологически градини, наредба за здравни изисквания, национални закони (като тези, отнасящи се до отглеждането на диви животни като домашни любимци)).
- Общо казано, законодателството за зоологически градини не регламентира защитата на конфискувани животни на места извън зоологическите градини (,но има някои изключения, напр. португалското законодателство). Специфични законови разпоредби трябва да разглеждат здравето и благосъстоянието на конфискуваните животни, както и установения ред за вземане на решения при настаняване, политики за размножаване, специфични здравни изисквания, специфични рехабилитационни изисквания и т.н.
- В страните, където все още не е прието законодателство, регламентиращо конфискувани животни, националните приюти следва да възприемат общи насоки за процедурите.

⁸ Приютът е приемник на конфискувани животни и, както е споменато по-горе, може да бъде спасителен/рехабилитационен център, резерват или лицензиран зоологически парк.

⁹ Имало е намерение да се създаде такава база данни: секретариатът на CITES публикува през 2002 г. списък със спасителните центрове, съставен от Мрежата за оцеляване на видовете, който е на разположение на: <http://www.cites.org/eng/notif/2002/074.shtml>

¹⁰ Европейска програма за застрашени видове

9. Официална финансова помощ за приютите

- Страните-членки трябва да подпомагат приемането на животни, конфискувани по силата на различни закони, от частни институции.
- Планът за финансова помощ трябва да бъде внимателно проектиран, за да служи на действителната цел, за която е бил предвиден. Това значи, че средствата не трябва да бъдат предоставяни регулярно, а трябва да са част от специфични проекти, свързани със случаи на конфискация. За да бъде постигнато това, правителството трябва да състави годишен бюджет, изграден върху нуждите от конфискация, предвидени от органите (определени в съответствие с техния годишен доклад).

10. Проблеми, възникнали от такъв тип политика и начини за преодоляването им

ПРОБЛЕМ	КАК ДА СЕ ПРЕОДОЛЕЕ
1. Политиката за неразмножаване ще създаде значителни проблеми при крайното настаняване на екземплярите, тъй като институциите-приемници нямат предимството да размножават екземпляр(ите).	1. Едно общокултурно схващане трябва да бъде развито, че едно конфискувано животно не е типична част от цялото и следователно не трябва да бъдат размножавани. Институцията, която приема тези животни, получава една страхотна образователна възможност, чрез популяризирането на идеята, че приема животни, които са били незаконно придобити. Някои зоологически градини притежават невероятно добри изложби, рекламиращи този факт, които действително привлича и образова обществото.
2. Конфискуваните животни никога не могат да бъдат узаконени по силата на CITES, което очевидно е несъвместимо с интегрирането им в програми за размножаване.	2. Определени законови решения трябва да бъдат създадени, защото е неприемливо, че един изключително рядък екземпляр (напр. бонобо), който е бил конфискуван, не може да бъде включен в специфична програма за размножаване. Или, което би било още по-неприемливо, е един такъв екземпляр да бъде стерилизиран, когато контролирани програми за размножаване биват провеждани на други места.